

Ähtävänjokivisiolla Ähtävänjoen valuma-alueen vesistön tilan parantamiseen -hanke

Kh 25.05.2026 § 89
151/00.04.02/2026

Valmistelija

vt. kunnanjohtaja Maria Ahvenniemi

Pohjanmaan vesi ja ympäristö ry on hakemassa rahoitusta Ähtävänjoen vesivision jatkotyölle, jossa täsmennetään työryhmätyöskentelyn pohjalta toteutussuunnitelma ja talousarvio tuleville vuosille. Työ julkaistaan helposti saatavana nettisivustomuotoisena ratkaisuna. Toimijoita motivoidaan ja aktivoidaan vesivisiotyön toteutukseen erilaisissa tilaisuuksissa tietoa jakamalla ja talkoissa toimimalla. Tässä työssä tehdään laajasti yhteistyötä alueen toimijoiden kanssa. Raakun eli jokihelmisimpukan elinmahdollisuuksien turvaaminen ja lajin esiintymien kartoitus on myös mukana ohjelmassa. Ähtävänjoen kalateiden edistäminen jatkuu edelleen.

Ähtävänjoki oli aikoinaan arvokas lohi- ja siikajoki. Jokihelmisimpukka eleli laajalta alueelta keräävän vesistöalueen osin pohjavesien kirkastamalla vedellä. Joen perkaukset ja patoaminen voimantuotannon ja säännöstelyn vuoksi sekä valuma-alueen kuormitus johtivat ekologisen tilan heikentymiseen. Sittemmin joen tilaa on saatu kohennettua, mutta edelleen Ähtävänjoki on haavoittuva kokonaisuus, johon ilmastonmuutos vaikuttaa lisäämällä kuormituspainetta. Ähtävänjoki on myös merialueen merkittävä kuormittaja. Muutettuna vesistöä Ähtävänjoki on pääosin tyydyttävässä tilassa (tai yksilöidysti potentiaalisissa). Seudun kannalta Ähtävänjoen tilan kehitys on keskeistä. Ähtävänjokivisiotyön myötä seudulla on noussut ennen näkemätön into oman vesistöalueen suojeluun ja elvyttämiseen.

Ähtävänjoen kalat ja helmet -hankkeessa sekä Ähtävänjoen, Purmonjoen, Kovjoen ja Kruunupyynjoen yhteistarkkailuissa on tuotettu ja tuotetaan ensiarvoisen tärkeää tutkimustietoa vesien tilasta, kuormituksesta ja luontoarvoista. Kaiken tämän tiedon jalkauttaminen on tärkeä osa toimintaa. Onkin luontevaa jatkaa myös yhteistarkkailujen kehittämistä.

Ähtävänjoen valuma-alueelta löytyy edelleen yli sata koskea. Vaellus- ja virtavesikalaille on vieläkin paljon potentiaalisia lisääntymisalueita. Vesien pidättäminen valuma-alueen latvoilla on käynnistynyt mm. Ukerinevan ennallistamishankkeena ja metsätalouden vesiensuojelun saralla puhaltavat uudet kuormitusta vähentävät tuulet. Valuma-aluekuormituksen vähentäminen on aivan keskeistä vesistöjen tilan kannalta niin laadun kuin veden määränkin suhteen.

Yhteistyöllä haetaan vipuvoimaa. Olemme jatkamassa Ähtävänjokivision edistämistä yhteistyötä valtion hallinnon, Lounais-Suomen ja Etelä-Pohjanmaan elinvoimakeskusten kanssa. Aktiivinen yhteistyö jatkuu myös kuntien, kalastuskuntien, kalatalousalueiden, Suomen luonnonsuojeluliiton ja muiden toimijoiden kanssa.

Ähtävänjokivisiohanke kohdistuu koko Ähtävänjoen valuma-alueella aivan Luodon-Öjanjärveltä Soinin Kuninkaanjoen latvoille. Kyseessä on vision toimeenpanon ensimmäinen vaihe, jossa myös saatetaan itse visiotyö loppuun. Vuoden 2028 helmikuun loppuun jatkuvassa hankkeessa on 100.000 €:n kokonaisbudjetti, josta 70.000 € on jo myönnettyä joululahjarahaa. Tukiosuudeksi toivomme tulevan 70 % kokonaiskustannuksista, mutta toki on mahdollista, että osuus on

pienempi. Näin ollen 30.000 €:n osuus pitäisi jakaa toimijoiden kesken. Pohjanmaan vesi ja ympäristö ry ei pysty pelkällä omarahoituksellaan toteuttamaan hanketta.

Pohjanmaan vesi ja ympäristö ry esittää, että kunnat osallistuisivat hankekustannuksiin vuonna 2026 tai vaihtoehtoisesti vuonna 2027 1.800 €:n ja vuonna 2027 1.550 €:n maksuosuudella eli yhteensä 3.350 €/kunta.

Hankesuunnitelma oheismateriaalina.

Esittelijä

vt. kunnanjohtaja

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää osallistua hankekustannuksiin yhteensä 3.350 euron osuudella, mikäli muut kunnat tekevät vastaavan päätöksen.

Päätös

Hyväksyttiin.

Lisätietoja antaa

vt. kunnanjohtaja Maria Ahvenniemi, p. 044 3699667,
maria.ahvenniemi(at)lappajarvi.fi